

Letitia vera aneb pravota radost

ČERVEN 2020

PRÁVA VERA

Uvnitř naleznete:

- Všechno co žije, ať chválí Hospodina
- Chválen bud', Pane
- Protekce
- Václav Pták, OFS

„Slova, která jsi mi dal, dal jsem jim a oni je přijali a vpravdě uvěřili, že jsem vyšel od Tebe, a poznali, že jsi mě poslal.“

Řehole SFŘ - Předmluva - O těch, kteří konají pokání

Všechno co žije, ať chválí Hospodina

Tak jsme zpívali o slavnosti Nejsvětější Trojice jako odpověď lidu k veršům z proroka Daniela. Chválou Hospodina je encyklika Laudato si' papeže Františka, jejíž páté výročí si připomínáme a máme prožívat celý rok. Náš otec svatý František však ve Chvalozpěvu stvoření, vybízí ke chvále každé i neživé stvoření: nebeská tělesa i pozemské živly chválí Boha už svou poslušností zákonům, jež do nich Stvořitel vložil. A chválena má být podle bratra Františka – už na smrt nemocného- i sestřička smrt. Sourozenec si nevybíráme, ty starší máme už okamžikem svého narození- a takovým sourozcem je i naše smrt tělesná, jako naše „jediná jistota“ jak říkají i ti nejlepší profesori věd lékařských. Tuto „sestřičku“ František dokázal vítat jako cestu „temnotou rokle“, jíž každý smrtelník musí projít, má-li se dostat k našemu Pánu, do věčného domova Jeho dobrovolně přijatou smrtí vybudovaného, a Jeho láskou pro nás připraveného.

Velikonoční svátky vrcholící Zmrtvýchvstáním Krista, našeho Pána, jsou porážkou naší smrti tělesné. Letošní velikonoce však probíhaly za mimořádných okolností, jakoby i pro nás věřící „ve stínu smrti“. A což teprve naše kultura a civilizace usilující už celá desetiletí o vytěsnění faktu smrti z našeho života- ta se zdála být najednou přímo ochromena strachem ze smrti. Tento strach postupně slábne, s klesajícím rizikem nákazy. To je ale málo pro nás, kteří jsme se vydali cestou svatého Františka. Bůh je bohem živých – jak připomíná starozákonním zákoníkům a saduceům- i nám- sám Vítěz nad smrtí. A tak tato Formační příloha je chválou Hospodina za dar života, jehož je smrt neodlučitelnou součástí. Formační zamyšlení **Chválen bud', Pane** je inspirováno Chvalozpěvem Stvoření svatého Františka, bylo připraveno jako formační téma pro setkání MBS u sv. Anežky na Spořilově, a tam bylo přijato jako úvod do cyklu formačních setkání nad encyklikou Laudato si', až do konce roku. Církev na celém světě si připomíná 100 let od narození papeže Jana Pavla II., jehož kanonizací vyjadřuje víru v jeho svatost a definitivní místo u Pána jemuž tak obětavě sloužil. Kratičké, ale hluboké a vtipné zamyšlení sestry Věry se vrací zpátky, ke smrti Jana Pavla II. **Protekce** je však nejen o síle přimluvné moci svatého papeže, ale i o důležitosti služby doprovázení nemocných seniorů, i těch, kteří mají z těch či oněch osobních důvodů překážky pro přijetí daru víry. Naše obětavá služba může mít podíl na disponování k přijetí daru víry, někdy i doslova na poslední chvíli. Konečně medailonek o našem zvečnělém bratru Václavu Ptákovi a jeho věrné sestře manželce Jindřišce je nejen vzpomínkou tří bratří z MBS Plzeň, ale i poděkováním za dar života obou. „Sestřička smrt“ je zde přítomna tentokrát přímo: smuteční promluvou bratra Karla Ženiška u rakve zemřelého. **Medailonek v podobě tří vzpomínek na Václava Ptáka OFS** dokázal zařídit bratr Luboš Kolafa, s rychlostí, která také jen dokazovala „lásku která smrti nezná“.

Bratr Irenej, Kostelec nad Černými lesy, květen 2020

Výzva k zaslání vzpomínek na naši zvečnělou sestru Dr. Olgu Šotolovou OFS dál trvá. I za jen pár řádek bude vděčný bratr Irenej, na adrese rimobul.m@seznam.cz.

Chválen bud', Pane

Pouhých 5 let od vydání encykliky „Laudato si“ papeže Františka jakoby stačilo ke zvýšení vědomí společenské závažnosti jejího poselství. Současně však to vypadá, že my lidé jsme nepoučitelní. Zpytování vlastního svědomí pak může být cestou ke kajícímu smýšlení – a co já, čím přispívám k nápravě? Jak encyklika - tak sám papež – a nejen jménem - odkazují ke sv. Františkovi z Assisi. Jeho „Chvalozpěv stvoření“ je úchvatným dílem o rozsahu jedné stránky, která však stačí k tomu, aby nastavila zrcadlo pomýlené cestě naší civilizace. Františkovy chvály připomínají hned několik mnohem starších, starozákonních textů, především žalm 148, který je oslavou Boha Stvořitele, a chvalozpěv z knihy proroka Daniela /Dan 3, 57-88/. Dílčí podobnosti lze nalézt i v řadě dalších žalmů /8, 19, 23, 65, 72, 78, 98, 104, 136, 147/. Podobně jako Pán nepřišel Zákon zrušit ale naplnit, tak i František, herold Velikého krále, svým Chvalozpěvem stvoření dovádí starozákonní chvalozpěvy k objevené syntéze, ke geniálně úsporné zkratce. Společně s dávnými proroky oslavuje stvoření, ale jen a jen jako dílo Stvořitele, jménem všech tvorů. Přírodní vědy, které se už v novověku vydělily z náboženského chápání světa, rozlišují ve Vesmíru neživou a živou přírodu. Ne tak František: zásadní dělení je na „tvory“ a jejich „Stvořitele“. Celý Vesmír – Kosmu i mikro-kosmu, věcí viditelných i neviditelných, je dílem Božím. A chudičký tvor František se obrací jako „mluvčí“ všeho stvořeného – s veškerou pokorou a bází k Bohu, ale s vědomím výjimečné důstojnosti Bohem člověku udělené. A protože Stvoření je dílem Lásky, František přichází s vizí univerzálního bratrství všech stvořených, vše stvořené jsou pro něho bratři a sestry. Nejde o panteismus Boha ve všem, František jako „nový Adam“ se s odkazem na Syna Božího usiluje navrátit všemu Stvoření původní neporušenost.

Chvalozpěv stvoření má vesmírný rozměr, František vyzývá Slunce, Lunu i hvězdy ke chvále jejich i svého Stvořitele; nevzývá je však a nehledá v nich samotných vysvětlení tajemství – jako pohanští věštcí a hvězdopřavci v knize Danielově. Teprve poté se Františkovy výzvy ke chvále Stvořitele obracejí k přírodním živlům umožňujícím samotný život, a to v univerzálním bratrství spojujícím vše stvořené: sestra voda a bratr vzduch a vítr v neustálém koloběhu dávají sestře zemi onu úžasnou mateřskou plodnost s níž živí pozemské tvory a slouží jim, spolu s bratrem ohněm, jenž svým světlem i teplem odkazuje ke svému původci, bratru slunci, jakožto obrazu samotného Stvořitele, zahrnujícího nás všechny stvořené svou září a láskou. My lidé jsme ze země vzati, ze země žijeme, a do země se vracíme. Žijeme nejen ze zeleně a plodů jež země rodí, a na něž jsou vázány všechny další „potravní řetězce“; František neopomine vděčně vzpomenout i pestré květy: neboť nejen chlebem živ je člověk, ale i slovem vycházejícím z úst Hospodinových, a Pán k nám promlouvá i krásou lučních květů. Bez krásy člověk hyne jako hyne hladem...

Františkův postoj před Stvořitelem je to naprosto zásadní, co potřebuje pochopit a přijmout naše doba a naše civilizace: je to postoj údivu, obdivu, úžasu, vděčnosti a díkůvzdání. Za Stvořením stojí Někdo, někdo Tajemný, Neviditelný, a přece Všemocný. Ten Někdo stvořil člověka k obrazu svému, jen málo ho omezil v daru poznání, vyvoleným dává moudrost i šanci nahlédnout i do tajemství jinak smrtelníkům nedostupným.

Tento Františkův postoj je v naší dnešní kultuře a civilizaci už spíš vzácností. Po dvou a půl tisíciletích od proroka Daniela jsou předmětem dotazování opět „hvězdopřavci“ - a internet jako výkvět moderních komunikačních prostředků denně nabízí „horoskopy“ ochotným jim uvěřit. A není vyloučeno, že těchto „věřících“ mezi námi je víc než oněch s postojem bratra Františka. Tedy pověrečnost kvete i v naší době - neboť člověka vyvazuje z osobní odpovědnosti, když má osud napsán „ve hvězdách“.

Za ta tisíciletí se však astrologie vypracovala na astronomii, astrofyziku, vědu vesmírných výzkumných sond. A zde je – paradoxně - překážka pro „Františkův postoj“ možná ještě větší než u výrobců pověr. Paradoxně proto, že vědcům se může údiv, obdiv, úžas k dílu Stvořitele snadno proměnit na údiv, obdiv, úžas k tomu poznání, jež jim bylo a ve stále větší míře je dáno, k vědě samotné. A namísto vděčnosti, díkůvzdání a důvěry ve Stvořitele, převládne sebe-důvěra, pyšná víra, že člověku už žádné tajemství nemusí být svaté. Úplná transparentnost světa jako cíl vědy a osud, který člověk má ambici vzít jen do svých rukou.

Ne snad že by mezi vědci nebyli lidé věřící, i ti, jimž je postoj svatého Františka blízký. Takovým byl náš bratr v Sekulárním františkánském řádu RNDr. Jiří Mrázek, CSc., v 60. letech i veřejně známý televizní komentátor prvních vesmírných letů, tak je znám už dlouho jako vědec astronom Jiří Grygar. To ale nemění nic na faktu, že hlavní proud věd o Vesmíru tíhne ke snaze vědecky odůvodnit víru ve hmotnou evoluci řízenou jen zákonem náhody. „Zákony velkých čísel“ a nesčetná astronomická pozorování mohou vést k víře, že takových planet jako je naše Země je až nespočetně mnoho. Odtud víra v náhodu vede dál k víře, že i život tak úžasný na naší sladké zemi není ve Vesmíru ničím výjimečným. Tuto víru nikdo není s to vědecky dokázat; tak co aspoň najít někde stopy vody, předpokladu života. A tak vysíláme sondy, které mají po 10 letech letu ověřit možnost vody na vzdálené planetě. A Františkem obdivovaná sestra voda je stále vzácnější, zde na zemi.

Je pravdou- a také zdrojem autority- že důkazy ve vědeckém poznání nezávisí na osobních hodnotách, víře či něvíře toho kterého vědce. Víra či agnosticismus však mohou rozhodovat o motivaci, směru a napření výzkumného úsilí. Svoboda pokud možno nevázaná na žádná etická omezení je častým cílem dnešní vědy; může to být i svoboda velice tvůrčí, ale bez odpovědnosti za osud lidstva, dnes už dokonce i zachování života na zemi. Svoboda vědy může nabýt démonické podoby, Faustovského pokušení. „Upsat se čertu“ se lze nejen pro slávu, ale i pro moc- a pro peníze!

Prvním předpokladem k tomu, aby naše pomýlená „společnost vědění“ byla schopna a ochotna vzít encykliku Laudato si' papeže Františka vážně, je změna postoje, vědců, ale nejen vědců. Vědců ale jako prvních. Ve vědecké komunitě panuje naprostá skepse k „zázraku“ jako porušení přírodních zákonů. Přitom už ty jimi objevené přírodní zákony samy jsou zázrakem Moudrosti! Dovedu si představit obdobu „Pochodu pro život“, v jehož čele by šli známí vědci, věřící v Boha-Stvořitele, jako kající, kteří jdou příkladem svým kolegům... Obrácení nelze čekat „shora“ od jakéhosi „Zeleného diktátora“, násilím měnícího psychologii davu omámeného duchem konzumní společnosti. Obrácení je vždy obrácením konkrétního člověka...ale ti nadaní veřejnou autoritou mohou disponovat ostatní k otevřenosti přijetí daru, kterým pravá víra je. To ale v míře našich vlastních omezení je úkolem i pro každého z nás. I v malých skutcích a projevech lásky lze nalézt poslání a cíl našeho pozemského života: učme bližní radostnému obdivu ke kráse stvoření. Pokud si člověk je vědom toho, že vše kolem něho i on sám je darem Lásky Boha Stvořitele, že vlastně všechno co vidí a poznává je zázrak, nemá pak problém ani s přijetím zázraku příchodu Syna Božího jako Spasitele na naši Zem.

A bratr František v posledních dvou slokách svého Chvalozpěvu ukazuje i tu úzkou cestu pro nás, kteří se hlásíme ke Kristu. Z lásky k Němu odpouštějme, i těm kdo nás pro naši víru nemilují a pronásledují, snášejme v pokoji utrpení, nemoci a soužení. Chvalozpěv sv.Františka končí na první pohled přinejmenším překvapující oslavou setry smrti těla: oslava stvoření a vrcholí oslavou smrti? Ale František je jen radikálně důsledný v učení a následování kroků svého a našeho Pána: vždyť jen spojením s jeho nejsvětější vůlí se nám otevírá cesta do věčnosti, do Království neporušeného řádu. Chvalme tedy Františkova a našeho Pána, a s celým stvořením mu děkujeme, a služme mu s velkou pokorou.

Bratr Irenej, Kostelec nad Černými lesy, květen 2020

Protekce

2. dubna tomu bylo už 15 let, co odešel na věčnost nezapomenutelný a milovaný - jak nezapomene žádnou zmínku o něm okrášlit jeho následník Benedikt XVI. – papež Jan Pavel II. Církev na celém světě si letos stále ještě připomíná 100 let, jež uplynuly od narození nyní již svatořečeného papeže. A to mi vyvolává vzpomínku, dnes možná aktuálnější než tehdy. I když jsem s ním nikdy nemluvila, a jaký byl, jsem se dozvěděla pouze zprostředkovaně od lidí, kteří ho znali, přesto s ním mám jednu docela osobní zkušenost.

V době, kdy Jan Pavel II. umíral, navštěvovala jsem jednoho starého pána, který byl zhruba tak stejně starý a papež mu nějak ležel v žaludku. Hlavně mu vadilo, jak říkal, že když papež onemocní, celá nemocnice je v pozoru, papež leží na pokoji sám, za sklem a před tím sklem sedí sestry a pozorují každý jeho pohyb. Jako by si tím chtěl postěžovat: kdybych onemocněl já, budu ležet někde na chodbě a nikdo si mě nevšimne.

Docela jsme se kvůli papeži pohádali, snad si starý pán chtěl taky trochu rýpnout, protože mu před nedávnem zemřela manželka a měl Pánu Bohu nejspíš leccos za zlé.

Uplynul nějaký měsíc, papež zemřel, komentářů k dlouhým frontám u jeho rakve jsem byla ušetřena, protože jsme příliš nekomunikovali.

Zanedlouho nato starý pán onemocněl. Slabá mrtvice. Měl rychlou pomoc, rodina se postarala a on byl převezen do Vojenské nemocnice. Řekla jsem si, že bych měla smazat všechny ideové rozepry a navštívila jsem ho tam.

Tento téměř devadesátiletý stařec, který neměl ve Vojenské nemocnici vůbec žádnou protekci, ležel na lůžku obestaveném asi třemi obrazovkami, na nichž tepaly všechny životní funkce, na pokoji sám a za sklem. Před tím sklem seděly dvě sestry a lékař. Nevím, jestli měli všichni tři na starosti pouze starého pána, ale vypadalo to tak. Jenom ochranka přede dveřmi chyběla.

Začala jsem se smát. Všichni tři před tím sklem na mě udělali takové: „Psst!“ jako bych rušila generální audienci. Jediný, koho ten smích potěšil, byl Jan Pavel II. Měla jsem takový neodbytný pocit. Byl to přece jenom původním povoláním herec. A každý herec má rád odezvu.

Starý pán měl prostě ve Vojenské nemocnici velkou tlačenu. Samotného papeže.

Tím příběhem ze života nechci nikoho přivést na myšlenku, že nejrychleji se domůžeme pomoci „nahore“, když si budeme stěžovat. Zůstala bych u té klasické, nemilitantní formy: modlitby.

Jan Pavel II. čeká.

Věra Eliášková

Text z knížky „Dobré a špatné zprávy“ byl původně napsán v roce 2006

Medailonek

v podobě tří vzpomínek na bratra Václava Ptáka OFS

Vzpomínka Karla Ženiška OFS při zádušní mši

Na přání rodiny mám říct o našem bratru Václavovi pár slov. To bude pro mě obtížné, protože Václav byl člověk mnoha aktivit, služeb a rolí.

Vašek jako manžel – svou Jindřišku nade všechno miloval. Kdo byl pro koho větší oporou, zda Vašek svou rozhodností, pracovitostí a spolehlivostí, nebo Jindřiška, která byla výjimečná svou vnějškovou nevýjimečností - nevím. V jednom byli stejní - když se vždy po mši svaté modlili za svoje děti, vnoučata a přátele.

Pro Petra, Vaška a Luďu byli příkladem vzájemné lásky a služby druhým.

V poslední době byli právě vnoučata a již i pravuk pro Václava životabudičem a hodně se za ně modlil a radoval se z každého jejich úspěchu

Vašek, který se narodil v roce 1928, byl také politickým vězněm a tuto zkušenost později uplatňoval ve službě v Konfederaci politických vězňů.

Byl výborným konstruktérem, a když často jezdil na montáže na Slovensko, péče o rodinu ležela na Jindřišce. Svoje konstruktérské a technické možnosti nevyužíval jen pro sebe a rodinu, ale pomohl mnoha lidem. Netuším, kolik různých přístrojů a aut pomáhal opravit. Samozřejmě vždy zadarmo. Za sebe mohu říct, že naši Oktávku kdysi vyrval ze spárů rezu a technické smrti. Pro Salesiánské středisko zkonstruoval a vlastníma rukama vyrobil nosnou konstrukci variabilního podia pro koncerty mladých, o rozměrech 12 x 8 metrů. Ještě že jsi Vašku měl tu feldšmídnou, flexu, svářečku a ostatní nářadí.

Vašek byl nejen zbožným a modlícím se křesťanem, ale svou víru projevoval činy. Bez jeho zásluhy a práce, včetně finančních investic z vlastní kapsy, by už v Kyjově asi nebyla ona známá kaplička. Se smutkem, ale statečně, nesl nevděk, který mu byl ze strany některých projeven. Podílel se i na opravě ledeckého kostela. S velkým rizikem usazoval na špičce věže kupoli na kostele sv. Jana Nepomuckého – bylo toho mnohem víc.

Jak jsem v úvodu říkal, mluvit o Vaškovi se nedá krátce. A přitom se ten výčet aktivit a obětavé služby týká pořád jen jednoho člověka.

Velkou kapitolou jeho života bylo členství v Sekulárním františkánském řádu. Do něj vstoupil v nejhroších letech, v roce 1952. Jindřiška již v roce 1947. Po revoluci se aktivně podílel na jeho obnově, zejména činností v Národní Radě. Na její setkání jezdil ve svém volném čase až do Ostravy. Cestovné si platil ze svého. Na Jindřišce opět zůstávala péče o celý domov a rodinu. Jejich věrnost a obětavost byla – pro nás františkánskou mládež z MBS v Plzni až zahanbujícím příkladem.

Vašku, tvoje tělo leží tady před námi, ale ty už jsi živý u Pána, se svou milovanou Jindřiškou, po které jsi si tolik stýskal. Tak si to tam spolu užívejte v Radosti a Pokoji a přimlouvejte se za nás, kteří jsme zatím tady na zemi.

Díky za vše!

Karel Ženíšek OFS

Vzpomínka Radka Melchera

(Radek jej každý týden navštěvoval v charitním domově sv. Jiří v Plzni až do jeho smrti)

Václava jsem neznal dlouho, ale i krátký čas, který nám Pán dal, byl velkým požehnáním. Pokaždé když jsem ho navštívil, objevil se na jeho tváři úsměv, byl vždy připraven naslouchat a přijímat i ty starosti či bolesti, které se ho i nepřímo dotýkaly. Bylo vždy pro mě inspirující čerpat z něj jeho klid a vyrovnanost, nikdy jsem u něj nepozoroval strach ze smrti nebo ze ztráty milosti, byl plný naděje, že bude u Pána. Děkuji Bohu, že jsem ho mohl doprovodit svým přátelstvím v posledním čase jeho pozemského života, nikdy na něj nezapomenu a modlím se za jeho spásu.

Vděčný v Kristu Radek Melcher

Vzpomínka Luboše Kolafy OFS

Václava jsem (dokud to bylo možné) vozil autem na naše setkání a často jsme spolu dlouho hovořili. Při jeho vzpomínání na to, kde všude byl aktivní za svého života, jsem obdivoval jeho skromnost a pokoru. Byl mi příkladem v tom, jak přijal závěr svého života, kdy už nemohl být aktivní, kdy si uvědomoval, že všechny jeho mnohé skutky uplynuly do zapomnění času a kdy už se všechno lidské snažení zúžilo jen na modlitby. I nadále však žil ze vzpomínek na svoji manželku Jindřišku, bez které by vše, co učinil nedokázal ani z poloviny.

Chci se proto v souvislosti s Václavem zmínit o jeho **manželce Jindřišce**, která mu věrně zajišťovala domácnost, když nebyl dlouhé dny doma. Pracovala jako zdravotní sestra, starala se o jejich tři děti a o Václavovu maminku, často sama. Jindřiška vstoupila do řádu dříve jak Václav. Již v 16 letech v roce 1947, do III. řádu sv. Františka a 26. 12. 1948 složila profesní sliby. Oba byli aktivními členy Sokola a podíleli se na organizování různých akcí pro děti. Jindra se při našich návštěvách bránila, tvrdila, že nic výjimečného o čem by se dalo psát, neprožila. Ale právě to, jak věrně a pokorně následovala sv. Františka a sloužila své rodině bylo pro nás vždy velkou inspirací.

Vděčný za vzor Václava a Jindřišky pro mé splíny pokračujícího stárnutí.

Luboš Kolafa OFS